Nr. 3942 D.P.S.G.
Data 19 XI 2004

Biroul permanent al Senatului
Bp 499 30.11.2004

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Domnule preşedinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituţie, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă intitulată Lege privind controlul plăţii impozitelor şi taxelor pe averea dobândită (Legea transparenţei fiscale).*

I. Principalele reglementări

Potrivit *Expunerii de motive*, propunerea legislativă *"vine să umple un gol legislativ şi să răspundă în mod concret nevoii sociale de a restabili tratamentul egal al tuturor cetăţenilor în faţa legii"*, având *"un rol esenţial în combaterea evaziunii fiscale precum şi în ceea ce priveşte perspectiva aderării României la Uniunea Europeană"*.

În acest sens se propune înfiinţarea Oficiului Naţional Antifraudă, instituţie independentă, având ca obiect de activitate *cercetarea concordanţei dintre venituri şi averea dobândită de către persoane fizice, pe de o parte, şi plata integrală a impozitelor şi taxelor datorate*

statului, pe de altă parte. De asemenea, *cercetarea averii persoanelor fizice se va declanşa pentru venituri şi bunuri care însumate depăşesc plafonul de două miliarde lei.*

II. Observaţii şi propuneri

1. În ceea ce priveşte sustragerea prin orice mijloace de la impunerea sau de la plata impozitelor, taxelor, contribuţiilor şi a altor sume datorate bugetului de stat, bugetelor locale, bugetului asigurărilor sociale de stat şi bugetelor fondurilor speciale de către persoanele fizice şi persoanele juridice române sau străine, precum şi activitatea organelor de control financiar şi fiscal, cadrul juridic existent cuprinde următoarele acte normative:

- Legea nr. 87/1994 privind combaterea evaziunii fiscale, republicată;
- Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea şi sancţionarea faptelor de corupţie;
- Ordonanţa Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată;
- Hotărârea Guvernului nr. 1574/2003 privind organizarea şi funcţionarea Ministerului Finanţelor Publice şi a Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală.

Legislaţia sus enumerată asigură premisele juridice suficiente funcţionării eficiente a mecanismelor statului în acest domeniu.

2. La **art. 3 alin. (1)** se propune instituirea pragului de 2 miliarde lei, valoare până la care nu s-ar impune controlul averilor.

Prevederea este deficitară dat fiind că - printr-o interpretare *per a contrario* - ar rezulta că până la acest plafon ar fi permisă frauda, respectiv evaziunea fiscală.

De asemenea, referitor la dispoziţiile **alin. (2)** al aceluiaşi articol, potrivit cărora *"valoarea bunurilor a căror proveniență nu se justifică este supusă unui impozit de 100%",* menţionăm că impozitul, ca obligaţie fiscală ce revine, potrivit legii, contribuabililor, reprezintă o prelevare obligatorie, fără contraprestaţie şi nerambursabilă, efectuată de către administraţia publică pentru satisfacerea necesităţilor de interes general (art. 2 pct. 29 din Legea nr. 500/2002 privind finanţele publice, cu modificările şi completările ulterioare). Impozitul presupune existenţa unei unităţi de evaluare, a unei cote fixe sau procentuale care se aplică

asupra bazei de impunere. În consecință, *impozitul de 100%* își pierde natura juridică de impozit, având valoarea unei sancțiuni, cu atât mai mult cu cât potrivit prevederilor **art. 15 alin. (2)** din propunere, "*dacă în termen de 30 de zile nu se efectuează vărsămintele în cuantumul stabilit de instanța de judecată, bunurile dobândite ilicit vor fi confiscate*".

Soluția de la **art. 15 alin. (2)** este greşită, deoarece în cazul în care instanța judecătorească a stabilit, prin hotărâre rămasă irevocabilă, obligarea persoanei vizate la plata unei sume de bani cu titlu de obligație fiscală, în cazul neîndeplinirii acestei obligații de către debitor, urmează ca realizarea creanței datorate bugetului consolidat să se facă prin executare silită, potrivit reglementărilor aplicabile colectării creanțelor fiscale.

Referitor la instituția juridică a confiscării, menționăm că aceasta îmbracă, în sistemul juridic românesc, două forme:

- *confiscarea ca sancțiune contravențională complementară* (art. 5 alin. (3) lit. a) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările ulterioare);

- *confiscarea specială - măsură de siguranță*, potrivit art. 112 lit. f) din Codul penal.

3. Cu privire la **art. 4**, menționăm că nu se poate concepe sesizarea organelor de control de către instanțele judecătoreşti, prevederile acestui articol încălcând dispozițiile art. 124 din Constituție privind imparțialitatea şi independența judecătorului.

4. Referitor la dispozițiile propunerii legislative de înființare a Oficiului Național Antifraudă, nu este necesară crearea unei noi instituții. În temeiul dispozițiilor *Ordonanței Guvernului nr. 86/2003 privind reglementarea unor măsuri în materie financiar-fiscală, aprobată prin Legea nr. 609/2003, cu modificările şi completările ulterioare, şi ale Hotărârii Guvernului nr. 1574/2003 privind organizarea şi funcționarea Ministerului Finanțelor Publice şi a Agenției Naționale de Administrare Fiscală, cu modificările şi completările ulterioare*, a fost înființată Agenția Națională de Administrare Fiscală cu atribuții în domeniul stabilirii şi colectării impozitelor, taxelor şi a contribuțiilor datorate de persoane fizice şi juridice bugetului general consolidat, precum şi în cel al verificării modului de stabilire a impozitelor şi taxelor declarate.

În acest sens, precizăm că potrivit dispozițiilor art. 21 pct. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 1574/2003 *"Agenția Națională de Administrare Fiscală este autorizată să exercite nemijlocit şi neîngrădit controlul fiscal."*

De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 96 din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003, republicată, *inspecția fiscală se exercită prin Agenția Națională de Administrare Fiscală sau, după caz, de compartimentele de specialitate ale autorităților administrației publice ori de alte autorități care sunt competente, potrivit legii, să administreze impozite, taxe, contribuții sau alte sume datorate bugetului general consolidat*, organele fiscale având obligația de a sesiza organele de urmărire penală cu privire la constatările efectuate care ar putea întruni elementele constitutive ale unei infracțiuni.

5. Referitor la dispozițiile **art. 9 alin. (3),** care instituie *nulitatea cercetărilor efectuate de alte persoane decât membrii Comisiei de cercetare*, se impune recunoaşterea puterii doveditoare a constatărilor făcute, potrivit legii, şi de alte organe competente, cum sunt organele de urmărire penală.

În acelaşi sens, arătăm că, potrivit legii, organele financiare, parchetele sau instanțele judecătoreşti au ele însele atribuții, competențe şi proceduri specifice în cazul existenței unor abateri sau încălcări ale legislației financiar-fiscale, contravenționale sau penale, astfel încât soluția legislativă propusă la art. 9 alin. (3) se află în contradicție cu principiile juridice ale ordinii de drept din România.

6. În ceea ce priveşte **art. 7-10**, prevederile acestora abordează în mod deficitar problematica citării, a audierii celor în cauză, a probelor, precum şi a indisponibilizării bunurilor vizate. Referitor la atribuirea, potrivit prevederilor **art. 10** din propunere, a competenței Oficiului Național Antifraudă de a dispune indisponibilizarea veniturilor sau a bunurilor ce fac obiectul cercetării, menționăm că instituirea unor asemenea măsuri intră, potrivit dreptului comun, în competența instanțelor judecătoreşti.

7. Referitor la **art. 11 alin. (1)**, prevederile acestuia sunt imprecise fiind necesară stabilirea, mai întâi, a faptei ce constituie contravenție.

De asemenea, prevederile **alin. (2)** ale aceluiaşi articol nu sunt corelate cu reglementările legale în vigoare referitoare la evaziunea

fiscală (Legea nr. 87/1994 privind combaterea evaziunii fiscale, republicată, cu modificările ulterioare, Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată).

8. La **art. 13 alin. (4),** motivarea nu se poate referi decât la cuprinsul hotărârii judecătoreşti, nu şi la comunicarea acesteia părților.

9. În ceea ce priveşte prevederile **art. 18**, nu s-a stabilit o distincție în cazul răspunderii moştenitorilor, în funcție de modalitatea sub care aceştia au acceptat moştenirea, respectiv *acceptare pură şi simplă* sau acceptarea sub *beneficiu de inventar*.

10. Referitor la prevederile **art. 19**, potrivit cărora *"Cererea de cercetare a unei persoane, care a avut sau are calitatea de funcționar public se completează cu prevederile Legii nr. 115/1996"*, acestea nu au fost corelate cu reglementările legale în vigoare. În acest sens, arătăm că nu doar în cazul funcționarilor publici, ci şi în cazul demnitarilor, magistraților, a unor persoane cu funcții de conducere şi de control sunt aplicabile prevederile *Legii nr. 115/1996 pentru declararea şi controlul averii demnitarilor, magistraților, a unor persoane cu funcții de conducere şi de control şi a funcționarilor publici*, lege care are ca obiect de reglementare declararea şi controlul averii acestor persoane.

11. Dispozițiile **art. 11 alin. (1), ale art. 24 şi ale art. 25** nu conțin prevederi speciale complete pentru reglementarea expresă a răspunderii contravenționale şi penale. În acest sens, prevederile **art. 24** ar fi trebuit formulate în aşa fel încât să nu rezulte că se propune sancționarea persoanelor care nu se prezintă din motive independente de voința lor sau care sunt împiedicate să se prezinte printr-o împrejurare mai presus de voința lor.

De asemenea, în ce priveşte dispozițiile **art. 25 alin. (1)**, menționăm că, potrivit art. 259 alin. (1) şi (2) din Codul penal, constituie infracțiunea de *denunțare calomnioasă* învinuirea mincinoasă făcută prin denunț sau plângere, cu privire la săvârşirea unei infracțiuni de către o anume persoană, precum şi producerea ori ticluirea de probe mincinoase, în sprijinul unei învinuiri nedrepte.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele prezentate, **Guvernul nu susține adoptarea propunerii legislative.**

Cu stimă,

Adrian NĂSTASE

Domnului senator Nicolae VĂCĂROIU
Președintele Senatului